

עין משפט
גר מצוה

יב א מיי פון מהל' מלכים הלוי:
יד ב מיי פון מהל' מ"ש
הל' טו פתג עשן קלן
טוש"ע יו"ד פ' רלד פפ"י
רנ

זון ג מ"י שס הל"ב
 טיש"ע שס סט"י כג:
 זון ד מ"י שס הל"ה
 טיש"ע שס סט"י כז:
 י"ז ד מ"י פ"ו מהל' מלכים
 הל"ו:

יח ו מתי עס הליו:
יט ז מתי סילא מהלי
כלאים הליה סמג
לארץ רפא עושיע יידיס סר
רעה סער א וסער ג:
כ ח ט מתי פיי מהלי
מ"ס הליוט סמג עשן
קל עושיע יידיס סר רעד
סער כא:

כא י מתי פני מכל קיים
הליב סמג עשין יח
טושיע איזט סיי עול טעני
ז וטושיע וייד סימן שמו
טעניק 3 3 ו:
כב ב טושיע אהיע סיי
עו טעני יח וטעני
33:

בג ל מ מ"י פ"ז מהל'
פרומות הל"ט:
בד ג ס מ"י פ"ו מהל'
כלאים הל"ד סמג
לארץ רפ טו"ש פ"ד ס'
רזי סע"י טב:

תוספות שאנץ

האז אומרים כוונתו בן
השופרין לא דוקא נט
ואז אומרים דאמתי' לט
אזי אלא בני אמוצרי' דט
מרדכי' אלא בני לשוני'
כ"י כסדרה לז' ותי' דהא
שנים כגדו שנים ודאמ
ועאה נז' כז' ותי' דקט
שנים כגדו שנים ודסכ'
לז' כמ"ד ככרכות ודסכ'
כז' שני' שאין עולה חזק
כסניעה חזקה אלא כסרס
שלם: דאמתי' הגדילה
כ"י אחאז אמוצרי' דהאש
לאחזי מ"ה כ"ה אשתי
הגדילה כ"י בני הגבל
ש"ש לז' מאסא חזק
דאחאזי' כ"י אחאזי' כ'
שאני מ"ה בני כסדו
שנאש אחאז. לז' ותי' דהא
דחורבא חזק לז' לז' דאמ
ומחזר' ותי' ל"ר דאמ
כ"י ויבשולא אשח (חורבא)
(מכ"י) אסדור' מ"ה חזק
העני כסכאן אשח ותי' לז'
דאחזי' כ"י אליעזר כ'
עלכ' וז"י אומר דאמ'
כסכאן חזק דאחזי שני'
דאחזי חורבא אשח
גדילה כ"י אחאז ויזען
העולם שאינה אחאז
אבל אשח (חורבא) [מכ"י]
שאינה חורבא גזלו כ'
נחמין העולם כל הבחין
א"י (א"ב) אלא כ"י (אחז)
לסירי' שאשתי' ש"י ותי'
אמי לז' ותי' דאחז אמר'
כ"י ויבשולא חורבא חזק
שגדילו לז' ע"ה לז' אסדור'
לעשר' לז' חנאנ' כ"י
אזי יתסכין באחאז א"י ודא
חזק' לז' חזק' כ"י ויבשולא
עצמ' כסדוק שאין כסיריס
אזי חורבא כל לחמוד
שלו' שמתקין אלא כ"י

מזג:

מעבירות שידו. והיא איז ליה לתיאודר משום הירא ודך הלכנ:
 תלמוד לומר אשר נעט. מדלא כתיב אשר כרס נעט דרוש ביה נמי
 נעטעט מכל מקום ואפי' אינו כרס שהרי לא הוציר כרס עדיין: **תלמוד**
לומר כרס. דמיני לברס ופחות שבערמיס חמשה גפנים הם: **כרס**

ממעבירות שבדיו אפ
הגלילי כגון דעבר
הבי הוה ליה לוקח
בתורת גזילה אתא
אשר נטע כרם כו' ר
לי אלא נטע לקח וידע
תלמוד לומר ומי ה
אין לי אלא כרם מני
מאכל ואפילו משאר כ
נטע יכול שאני מרברב
מאכל וחמשה אילני
רבי אליעזר בן יעקב
לא אילול ולא חילול
והא אנו תנן אחד הגנוס
המרכיב אמר רבי זיר
קשיא כאן בהרכבת
היתר האי הרכבת ה
ילדה בילדה תיפוק ל
ילדה ראשונה אלא
רבי אבהו בילדה שני
ילדה בוקינה ואין בה
ימיה לעולם ילדה ב
קמייתא לסייג וקבור
ולקורות פטור מן הע
בוקינה דבטלה ומאי
בטלה החם אי מימליך
היא הכא אי מימליך
אעלו מאיליהן דתנן
בערלה ולוקמה בכרם
הדר אדריה והאי ה
פפא זאת אומרת
אין חורין עליו מערב
מחמשה אחין ומת
ידבולן חורין החם כ
אשתו הכא כל חד וחד
רב נחמן בר יצחק א
והאי תנא הוא דתנן
רבן שמעון בן גמלי
יתורה בן גמרא אי
אוסרין כי אתא רב ר
מני רבי אליעזר בן י
אליעזר בן יעקב התנ
נמי נטע כעמשה נזכ
לא כי אתא רב דימי
רבי אליעזר בן יעקב
חיבת בערלה כל ש
שחא והני מילי שח
אשניא דקרא נטוע לא
ולקורות לוקמה נטוע לאכיל

משוח מלחמה פרק שמיני סוטה

ודקש'א לך תיפוק לי משום
שהנעימה של ראובן וזא שמע
ומאי שנא מחמשה אחין. בה
חוזרין. מפני שהיא שומרת

מַעֲבִירוֹת שֶׁבִּידְרוּ אֶפִּילוֹ תִּימָא רַבִּי יוֹסִי
הַגָּלִילִי כִּגּוֹן דַּעֲבָר תְּשׁוּבָה וַיְהִי דְּמִי אִי
הָבִי הוּהוּ לִיה לִיּוֹק וּלְיִהָדָר כִּיּוֹן דְּמַעֲקָרָא
בְּתוֹרַת גְּזִילָה אַתָּא לִידֵּיהּ לֹא: יוֹמִי הָאִישׁ
אֲשֶׁר נָטַע כֶּרֶם כּו': תְּנוּ רַבָּנִן אֲשֶׁר נָטַע אֵין
לִי אֵלָא נָטַע לֶקַח וַיִּרְשׁ וַיִּתֵּן לוֹ בְּמַתְנָה מִנֵּין
תַּלְמוּד לֹאמַר וְיִי אִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כֶּרֶם
אֵין לִי אֵלָא כֶּרֶם מִנֵּין לְרִבּוֹת חֲמֻשָּׁה אֵילָנִי
מֵאֲכָל וְאֶפִּילוֹ מִשְׁאֵר מִינֵין תַּלְמוּד לֹאמַר אֲשֶׁר
נָטַע יִכּוֹל שְׁאֵי מִרְבָּה הַנוֹטַע אֲרַבְעָה אֵילָנִי
מֵאֲכָל וְחֲמֻשָּׁה אֵילָנִי סָרַק תַּלְמוּד לֹאמַר כֶּרֶם
רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמַר כֶּרֶם כְּמִשְׁמַעוּ
לֹא חִילָל וְלֹא חִלְּלוּ פֶּרֶט לַמְּבָרֵךְ וּלְמַרְכִּיב
וְהָא אֲנִן תַּנָּן אַחֲרֵי הַנוֹטַע וְאֲחֵר לַמְּבָרֵךְ וְאֲחֵר
הַמַּרְכִּיב אֹמַר רַבִּי יוֹרָא אֹמַר רַב חֲסֵדָא לֹא
קָשָׁא *כָּאן ^{(ב)הִרְכַּבְתָּ אִיסוּר כָּאן בְּהִרְכַּבְתָּ}
הַיִּתֵּר הָאִי הִרְכַּבְתָּ הַיִּתֵּר הִיכִי דְּמִי אֵילִימָא
יִלְדָּה בִּילְדָּה תִּפּוֹק לִי דְּבַעֵי מִיְהָדָר מִשּׁוּם
יִלְדָּה רֵאשׁוֹנָה אֵלָא יִלְדָּה בּוֹקִינָה ^{(ג)וְהָאֹמַר}
רַבִּי אַבְהוּ ^{(ד)יִלְדָּה שְׁסִיבְכָה בּוֹקִינָה} ^{(ה)בְּטַלָּה}
יִלְדָּה בּוֹקִינָה וְאֵין בֵּה דִין עֶרְלָה אֹמַר רַבִּי
יִרְמְיָה לַעֲוֹלָם יִלְדָּה בִּילְדָּה וְכַגּוֹן נָטַע לֶקַח
קָמִייתָא לְסִיג וּלְקוֹרוֹת ^{(ו)דַּתְנָן הַנוֹטַע} לְסִיג
וּלְקוֹרוֹת פְּטוּר מִן הָעֶרְלָה וְיִמָּא שְׁנָא יִלְדָּה
בּוֹקִינָה בְּטַלָּה וְיִמָּא שְׁנָא יִלְדָּה בִּילְדָּה לֹא
בְּטַלָּה הָתָם אִי מִימְלִיךְ עֵלָה אֵין בֵּת מִיְהָדָר
הָאִי הָכָא אִי מִימְלִיךְ עֵלָה בֵּת מִיְהָדָר הָאִי
^{(ז)דְּהָא מַעֲקָרָא לְפִדִּי קִימָא} מִדִּי דְּהוּה
אֲעֵלוּ מֵאֵילִיהֶן ^{(ח)דַּתְנָן יַעֲלוּ מֵאֵילִיהֶן חִיבִין}
בְּעֶרְלָה וְלֹקֻמָּה בְּכֶרֶם שֶׁל שְׁנֵי שׁוֹתְפִין דְּהָאִי
הָדָר אֲדִידֵיהּ וְהָאִי הָדָר אֲדִידֵיהּ אֹמַר רַב
פַּפְא זֹאת אֹמֶרֶת ^{(ט)כֶּרֶם שֶׁל שְׁנֵי שׁוֹתְפִין}
אֵין חֲזוּרִין עֲלֵיו מַעֲרִיב הַמַּלְחָמָה וְיִמָּא שְׁנָא
^{(י)מַחֲמֻשָּׁה אַחֲזִין וּמָת אֶחָד מֵהֶן בְּמַלְחָמָה}
יִכּוֹלֵן חֲזוּרִין הָתָם כֹּל חָד וְחָד קִרְיָנָא בֵּיה
אֲשֶׁתוֹר הָכָא כֹּל חָד וְחָד לֹא קִרְיָנָא בֵּיה כְּרָמוֹ
רַב נָחֻמִּן בְּרִי יִצְחָק אֹמַר כְּמַבְרִיךְ אֵילָן בִּירָק
וְהָאִי תָנָא הוּא ^{(יא)דַּתְנִינָא כְּמַבְרִיךְ אֵילָן בִּירָק}
רַבִּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מְתִיר מִשּׁוּם רַבִּי
יְהוּדָה בֶּן גַּמְדָא אִישׁ כֹּפֵר עֵכוּ וְיֹחֲכָמִים
אוֹסְרִין כִּי אַתָּא רַב דִּימִי אֹמַר רַבִּי יוֹחָנָן הָא
מִנִּי רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב הָאִי לֹא אֹמַר רַבִּי
אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב הָתָם כֶּרֶם כְּמִשְׁמַעוּ הָכָא
נָמִי נָטַע כְּמִשְׁמַעוּ נָטַע אֵין מְבָרֵךְ וּמַרְכִּיב
לֹא כִי אַתָּא רַב דִּימִי אֹמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם
רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב ^{(יב)יִלְדָּה פְּחוּתָה מִטַּפָּח}
חִיבִית בְּעֶרְלָה כֹּל שְׁנוּתִיהּ דְּמַתְחֻזִּיא בְּכַת
שְׁחָא ^{(יג)וְהֵאֵין מִלִּי שְׁתֵּים כְּנָגָה שְׁתֵּים וְאַחֲת}
יִצְחָק זָנֵב אֲבָל כּוֹלִיל כֶּרֶם קָלָא אֵית לִיה כִּי
אַתָּא רַב דִּימִי אֹמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי אֲלִיעֶזֶר

דבעי למהדר משום ראשונה לישיב כגון
גון והרכיב זה להיות פירות הרכבה שלו:
ייתאם היא לקמן בפרקין (דף מד:). **כולן**
יבם לכולם: קרינא ביה אשמו. שמה

מהו תמיכה? כל מה שיש לי
קרינה בזה כרמו. והיחידה לו שאין
לך גפן שאין לשמי חלק בה; וכן
רב נחמן אמר. הא דקמתי ממני
מרביץ חורר במרביץ קמתי וישר דלא
בני למיחדל ממוס קמתי אלא חסד
מין בשאינו מוסיף הוא ואימעיטא לה
הרכבת אסור מולא חילני פרט
למבצר ומרביץ האי תנא הוא דאמר
מוחר: **כפר עכו**. כן שמה:
מני. דקמתי פרט למבצר ומרביץ
לאו תתמא היא אלא סיפא דמיתמא
דדבי ליעבור כן **עקב** היא ואפי'
הרכבת היא ללא הדך עלה: **פסוקה**

הגת צה דמתחזיא

בבת שחא והרואה שאוכלין פירותיה
אומר שפירות ערלה מותרין: קלא
איס ליה. הכל אומרים כרס יס

דלמור במסכת

זריות (דף לה.) כרם רבעי חנן
שאין ערלה ניהגת בנטיעה אחת אלא

אֵינוֹ יָכוֹל לִקְרוֹת:

חורבנא. נה אשתו: שגדלה בין
 האמין. בני העל מאשה אחרת:
 דמחזיקין כי אחייהו. מי שזינו
 מכיר זה ורואה אותה שגדלה אצל
 כבוד שהיא אחרת וואומר שגדלה
 אחרת: לקט שכתב ופאה ששאל.
 העני גורן שכינס הרבה כחוד ועשה
 מהן כרי: הוקצנו למשער. מרבינן
 דמאן דחוי קבור שגדל בשדה: ופ"מ
 בשדה. שלא ידעו הכל (א) שנכנסו ופ"מ
 מעט וסבורין שגדל שם אבל צעיר כל

פרייט וואו האט ער זיך געפונען?

אין לו חלק ונחלה עמך בדבר שאין
 לו בו חלק ונחלה עמך הוא בא
 ונוטל מעשר ראשון שלו יא לאקט
 שכחה ופאה שיש לו חלק ונחלה עמך
 שאף לגנבים ילם הם מופקדים בשאר
 עניי ישראל: אינה מקדשת את
 הורעים. משום כלאי הכרם דכמיב
 כהו מקדש המלאכה הורע(א). ונראה
 לי דקסבר כדלמרינא בנמנוח (דף
 טו:) קנינו ולוף אכרה מורה שרף
 ורעים מדרבנן גינה וכו' האי כרם
 לא גזר רבנן אשאר ורעים: אבל
 כוליה כרם. (ו) גדול שהיא שפלה
 קומה האולי וחשיבה גזר עליה:
 מה

מסורת הש"ס

(א) [עין מוס' ר"ה ט: ד"ה מרביב] (ב) מנחות סט: ע"ש נדרים ח: ע"ש, (ג) [עין חוספות ע"ז מט. ד"ה שאם] (ד) עולה פ"א מ"א (ה) ר"ל ח' טס מ"א (ו) [לקמן מד. ח] חוספתא דנללים פ"א (ז) נדרות יח, (ח) [נדרות ח] (ט) [נדר' אחר ד"ה מרביב, (י) [עין ר"ה ט: ד"ה מרביב מ"א, (יא) יד טעו] (כ) [נדרים כד:]

תורה אור השלם

1. ומי האיש אשר נטע
כרם ולא חללו ירך וישב
לביתו פן ימות במלחמה
ואיש אחר יחללנה
דברים כ ו
2. לעג לךש חרף עשהו
שמה לאיד לא יתקד:
משלי יז ה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וה"מ וט"ו
הכל שכנסו מעט:
(ב) ד"ה אבל טלית כרס
כרס גדול:

גליון הש"ס

נב' ולא היא קלא אית
ליה. עיין יבמות דף כז
ע"ז חד"ס ומותר:

מוסף רש"י

יִלְדָּה שִׁסְבִּיכָה בִּזְקָנָה.
יֵלֵךְ שֶׁל עֵינָה שֶׁמֶרְכָּה
בְּחוֹךְ אֵלֶּךָ מִן הַיָּמִר
וְהָרִים יִתֵּן מֶלֶךְ תוֹסֵס
אִרְבַּע אֲמוֹת לִקְרִישׁ.
שֶׁאִסּוּר נִקְרָאת בְּחוֹךְ אֵרֶשׁ
אֲמוֹס שֶׁל מִשֵּׁל לֵוִי לֵאמֹר
(בְּרִכּוֹת י"ח.) לֵקֵט שִׁכְחָה
וּפִאָּה שֶׁעֲשָׂאן בְּגוּרָן.
אֶפֶס שִׁמְעוֹרִים מִן
הַמִּשְׁעָר, לִקְטֹן עֵץ וְשִׁטָּן
גּוֹרֵן הוֹקֵשׁ לַחֲשֹׁר
מִדְּרִיכָן, דִּמְאֹן דְּחֵי סִנֵּי
שֶׁמִּנְחָל קִרְקִישׁ לֵוִי (שם
(ח.)

תוס' שאנץ (המשך)

לַקֵּט שִׁכְחָה וְיִשְׁעָה אֶת־הַשֵּׁנָה
בְּנוֹן חֻקְכֶּנּוּ. מִיָּד עָלָה
שִׁנְיָה חֻרַב בְּיָמֶיךָ וְשִׁנְיָה
מָוֶן יְרוּשָׁה וְחֻקְכֶּנּוּ לִשְׁמֹרֵט
מִדְּרָבָנָם כְּדֹא חֲדָשׁ חֲדָשׁ
שִׁנְיָה שְׂדֵהוּ. וְהִכְסִידָהּ
שִׁכְחֹנָם שִׁכְחָה וְלֹא עָלָה
לְכָל תְּשׁוּבָתָם מִיָּד עָלָה
וְשִׁכְחֹנָם שִׁכְחָה שִׁנְיָה
כִּי־עַל שִׁנְיָה אֶת־אֲבִיכֶם
כִּי־עַל שִׁנְיָה אֶת־אֲבִיכֶם
לֹא יֵד יָד וְיִשְׁעָה
שִׁנְיָה לַקֵּט שִׁכְחָה
וְשִׁכְחָה וְשִׁכְחָה מִן־הַמַּעֲשֶׂה
אֲרָמִיָּה בְּשִׁפְטֵי יְהוָה וְשִׁכְחָה
לֹא יָדָה לְכָל תְּשׁוּבָתָה
עֲמָל מִן־שִׁנְיָה לֹא חֻקְכֶּנּוּ
לְכָל תְּשׁוּבָתָה וְשִׁכְחָה
מַעֲשֶׂה אֲרָשׁוֹן שִׁנְיָה יִשְׁעָה
לַקֵּט שִׁכְחָה וְשִׁכְחָה שִׁנְיָה
לֹא חֻקְכֶּנּוּ תְּשׁוּבָה עֲמָל שִׁנְיָה
לְעֵינֵי לִי מִן־הַמַּעֲשֶׂה
לְשִׁמְרָתָם יִשְׁרָאֵל לֹא